

Náhrada škody na rybách spôsobenej rybožravými predátormi

Jaroslav Andreji & Tibor Krajč

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Slovenská ichtyologická spoločnosť

- ▶ Škody na rybách spôsobené rybožravými predátormi sú v posledných 20 rokoch jednou z najčastejšie diskutujúcich tém medzi rybármi a to nie len u nás,
- ▶ Takmer každý chovateľ rýb (s výnimkou akvaristov a RAS) považuje škody spôsobené predátormi za významný faktor ovplyvňujúci výšku jeho produkcie,
- ▶ Až 8 z 10 športových rybárov považuje tento faktor za jeden z dôvodov prečo ubúda rýb z našich vôd,
- ▶ Škody spôsobené chránenými živočíchmi sú uvedené ako významný negatívny faktor v Strategickom pláne rozvoja akvakultúry do roku 2030 (MPaRV SR, 2022),
- ▶ Opatrenia na ochranu fariem pred rybožravými predátormi sú oprávnenými nákladmi pri čerpaní finančných prostriedkov z OPRH 2014-2020.

FOTO: Ing. Jaroslav Šubjak

Pri vznikajúcich škodách na rybách má chovateľ rýb 3 možnosti:

1. Prostredníctvom ochranných sietí alebo iným spôsobom ochráni svoje ryby v rybochovnom zariadení.
2. Požiada MŽP SR o výnimku na rušenie, zraňovanie alebo usmrcovanie chráneného živočícha v zmysle § 35 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

ALEBO

3. Uplatní si náhradu škody v zmysle § 97-102 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

FOTO: Ing. Jaroslav Šubjak

Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

Štát zodpovedá za škodu na rybách chovaných v rybníkoch, rybochovných zariadeniach alebo malých vodných nádržiach osobitne vhodných na chov rýb, ak sú tieto chovnými rybárskymi revírmi alebo ak sa v nich vykonáva hospodársky chov rýb **na základe osvedčenia** podľa osobitného predpisu.

Náhradu škody **na rybách** nemožno poskytnúť osobe vykonávajúcej chov rýb, ak mu bola povolená výnimka z podmienok druhovej ochrany podľa § 35 ods. 1 písm. a) až c) na odchyt, usmrcovanie alebo rušenie určeného živočícha, ktorá mala platnosť aj v čase vzniku škody.

Pri škode na rybách sa uhradí len škoda, ktorá vznikla v dôsledku ich usmrtenia alebo zranenia spôsobeného určeným živočíchom. Pri určení rozsahu škôd na rybách sa vychádza zo zaznamenatej početnosti výskytu určených živočíchov v blízkosti vodnej plochy, v ktorej sa uskutočňuje chov rýb.

Pri škode na rybách sa náhrada škody uplatňuje za obdobie od dňa oznámenia vznikajúcej škody poškodeným - po deň predchádzajúci výlovu rýb, ktorý poškodený písomne vopred oznámi orgánu ochrany prírody.

Pri škode na rybách orgán ochrany prírody uskutoční miestne zisťovanie najneskôr do sedem dní od oznámenia vznikajúcej škody a následne opakovane najmenej raz za tri mesiace.

Preukázanie rozsahu škody na rybách sa stanovuje vždy znaleckým posudkom.

FOTO: Ing. Jaroslav Šubjak

Podľa vyhlášky č. 170/2021 Z.z.

K žiadosti o poskytnutie náhrady škody chovateľ rýb prikladá:

- označenie **určeného živočícha, ktorý škodu spôsobil na základe výsledku miestneho zisťovania,**
- opis opatrení vykonaných na zabránenie vzniku škody,
- **spôsob poskytnutia náhrady škody,**
- doklad o užívateľskom práve k rybníku, rybochovnému zariadeniu alebo malej vodnej nádrži,
- **znalecký posudok s preukázateľným vyčíslením škody na rybách.**

Príloha č. 39 k vyhláške č. 170/2021 Z. z.

ZOZNAM ŽIVOČÍCHOV, PRI KTORÝCH ŠTÁT ZODPOVEDÁ ZA ŠKODU

Vedecké meno	Slovenské meno
<i>Alces alces</i>	los mokrad'ový
<i>Ardea (Egretta) alba (Casmerodius albus)</i>	beluša veľká
<i>Ardea cinerea</i>	volavka popolavá
<i>Bison bonasus</i>	zubor hôrny
<i>Canis lupus</i>	vlk dravý
<i>Castor fiber</i>	bobor vodný
<i>Corvux corax</i>	krkavec čierny
<i>Lutra lutra</i>	vydra riečna
<i>Lynx lynx</i>	rys ostrovid
<i>Phalacrocorax carbo</i>	kormorán veľký
<i>Ursus arctos</i>	medveď hnedý

FOTO: Ing. Jaroslav Šubjak

Čo sa rozumie pod škodou na rybách?

- ▶ **priama škoda** - škoda na usmrtených a zranených rybách. Množstvo zranených rýb je potrebné zdokumentovať fotkami ideálne pri výlove a spísať o tom komisionálny zápis - škoda nárokovateľná v zmysle zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny, resp. vyhlášky č. 24/2003,
- ▶ **následná škoda** - škoda na produkcii (tzv. ušlý zisk) - strata na hmotnostnom prírastku, na zbytočne skrúmenom krmive a škody poranením a úhynom, ak sa neuplatňujú v rámci priamej škody - škoda nenárokovateľná v zmysle zákona č. 543/2002, resp. vyhlášky č. 24/2003, ale možnosť odpísať ju ako straty a manká v rámci účtovníctva

Ako postupovať?

- ▶ oznámiť prítomnosť rybožravého predátora na miestne príslušný OÚŽP - najlepšie písomne a doručiť to osobne,
- ▶ mať dôkaz o prítomnosti predátora (fotografia, kamerový záznam),
- ▶ viesť dennú evidenciu prítomnosti predátorov na rybochovnom zariadení,
- ▶ oznámiť plánovaný výlov rybochovného zariadenia na miestne príslušný OÚŽP,
- ▶ vybrať si znalca a v dostatočnom časovom predstihu ho kontaktovať,
- ▶ znalecký ústav SPU v Nitre (<https://sites.google.com/site/agrojustice/>).

Ako postupovať?

- ▶ zoznam znalcov:

<https://obcan.justice.sk/infosud-registre/-/isu-registre/zoznam/znalec>

The screenshot displays the website of the Ministry of Justice of the Slovak Republic. At the top, there is a logo and the text "MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SLOVENSKEJ REPUBLIKY". To the right, there are links for "Mapa stránky", "Verzia pre slabozrakých", "RSS", "Slovenčina", and "English". A search bar contains the text "Hľadaj na celej stránke" and an "OK" button.

The main navigation bar includes icons and labels for "Ministerstvo", "Súdy a rozhodnutia", "Právne predpisy", "Registre", and "Naše služby".

The left sidebar lists categories: "ZNALCI, PREKLADATELIA, TLMOČNÍCI", "PREKLADATELIA", "TLMOČNÍCI", "ZNALCI", "POMOC OBETIAM", "ROZHODNUTIA VYDANÉ V", "KONANÍ O INOM SPRÁVNOM", and "DELIKTE".

The main content area shows the breadcrumb "Registre > Znalci > Vyhľadávanie". The title "Znalci" is followed by the handwritten text "napísať rybárstvo a rybníkárstvo" with a red arrow pointing to the search input field. The search input field contains "rybárstvo a rybníkárstvo" and a "Hľadaj" button. An information icon is also present.

Below the search bar, there is a button "Zobraziť / skryť mapu". At the bottom, it says "Ukazujem 1 - 20 z 4 841 výsledkov." and "Zoradiť podľa: východzieho zoradenia" with a dropdown arrow.

Ako postupovať?

Ukazujem 13 výsledkov.

Zoradiť podľa: východzieho zoradenia ▼

Znalec

Evidenčné číslo: 914345

Ing. Jaroslav Andreji PhD.

Odbor: 250000 - Ochrana životného prostredia , 460000 - Vodné hospodárstvo

Odvetvia: 460201 - Rybárstvo a rybníkárstvo, 250501 - Odhad škôd v životnom prostredí

Veľké Chyndice 20, 95154 Veľké Chyndice, Slovenská republika

Znalec

Evidenčné číslo: 910193

Ing. Peter Beleš PhD.

Odbor: 460000 - Vodné hospodárstvo

Odvetvia: 460201 - Rybárstvo a rybníkárstvo

Svrčinovec 778, 02312 Svrčinovec, Slovenská republika

Znalec

Evidenčné číslo: 910359

RNDr. Martin Bukový

Odbor: 250000 - Ochrana životného prostredia , 460000 - Vodné hospodárstvo

Odvetvia: 250200 - Čistota vôd, 250501 - Odhad škôd v životnom prostredí, 460201 -

Rybárstvo a rybníkárstvo

Tr.SNP 45, 97401 Banská Bystrica, Slovenská republika

Znalec

Evidenčné číslo: 910475

RNDr. Jaroslav Černý CSc.

Odbor: 460000 - Vodné hospodárstvo

Odvetvia: 460201 - Rybárstvo a rybníkárstvo

Gajova 17, 81109 Bratislava, Slovenská republika

Ako postupovať?

Znalec

Ing. Jaroslav Andreji PhD.

Evidenčné číslo: 914345

Odbory a odvetvia

- **250000 - Ochrana životného prostredia**
 - 250501 - Odhad škôd v životnom prostredí
 - 20.10.2011 - Zápis
- **460000 - Vodné hospodárstvo**
 - 460201 - Rybárstvo a rybníkárstvo
 - 27.11.2007 - Zápis

Poistenie zodpovednosti za škodu

Generali poisťovňa, a.s., od 1.9.2021, do 31.8.2022

Miesto výkonu činnosti

Veľké Chyndice 20, 95154 Veľké Chyndice, Slovenská republika

Kontaktné údaje

Mobil 0905 759 273

E-mail jaroslav.andreji@uniag.sk

Ako postupovať?

Znalec

RNDr. Martin Bukový

Evidenčné číslo: 910359

Odbory a odvetvia

- **250000 - Ochrana životného prostredia**
 - 250200 - Čistota vôd
 - 19.03.1992 - 01.12.2009 Zápis
 - 02.12.2009 - Vyčiarknutie
 - 250501 - Odhad škôd v životnom prostredí
 - 19.03.1992 - 01.12.2009 Zápis
 - 02.12.2009 - Vyčiarknutie
- **460000 - Vodné hospodárstvo**
 - 460201 - Rybárstvo a rybníkárstvo
 - 19.03.1992 - 06.12.2011 Zápis
 - 07.12.2011 - Vyčiarknutie

Poistenie zodpovednosti za škodu

Znalec nemá poistenie zodpovednosti za škodu

Miesto výkonu činnosti

Tr.SNP 45, 97401 Banská Bystrica, Slovenská republika

Kontaktné údaje

Pevná sieť 04146837

Mobil +421 905976027

Čo potrebuje znalec?

- ▶ Žiadosť/objednávku na vypracovanie znaleckého posudku,
- ▶ Vyjadrenie chovateľa k vzniknutej škode (popis situácie, charakteristika farmy, produkcie, systém chovu a pod.),
- ▶ Oznámenie o vzniku škody na OÚŽP,
- ▶ Vyjadrenie ochranárskej organizácie k prítomnosti rybožravého predátora,
- ▶ Oznámenie o výlove rybochovného zariadenia na OÚŽP,
- ▶ Komisionálny zápis z výlovu rybochovného zariadenia,

Čo potrebuje znalec?

- ▶ Údaje o nasadení a vylovení rybochovného zariadenia (dátumy, druh a veková kategória, počty a hmotnosti),
- ▶ Údaje o kontrolných odlovoch (min. 1x mesačne),
- ▶ Údaje o množstve skrímeného krmiva,
- ▶ Dátum preradenia vekovej kategórie,
- ▶ Aktuálny doklad o zdravotnom vyšetrení rýb,
- ▶ Evidenciu rybožravých predátorov,
- ▶ Fotodokumentácia,
- ▶ Cenník rýb.

Čo je potrebné ešte vedieť?

- ▶ ideálne dodať znalcovi naraz všetky podklady osobne - poštou posielat' len v nevyhnutných prípadoch,
- ▶ znalec má na vypracovanie ZP zo zákona lehotu 30 dní - možná kolízia s termínom odovzdania ZP na OÚŽP - ZP prevziať osobne a zaniest' na OÚŽP,
- ▶ bezodkladné vykonanie úkonu - navýšenie odmeny o max. 50 % (musí byť vopred dohodnuté),
- ▶ mimoriadne náročný úkon - navýšenie odmeny o max. 30 % (musí byť vopred dohodnuté),

Ďakujeme za Vašu pozornosť